

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 67/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JUDr. Peter Szárszoi s.r.o., Štefánikova 8, Michalovce, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7Tos/91/2023 zo 18. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu v konaní o jeho žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

II.

2. Rozsudkom okresného súdu z júna 2022 v spojení s rozsudkom krajského súdu z júna 2023 bol sťažovateľ uznaný vinným z prečinu krádeže. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody na 18 mesiacov. Sťažovateľ 7. júla 2023 požiadal o podmienené prepustenie z výkonu trestu. Jeho žiadosť bola uznesením mestského súdu zo 4. septembra 2023 zamietnutá, keďže u sťažovateľa nebol predpoklad, že bude viesť riadny život. Mestský súd pritom vychádzal z toho, že sťažovateľ bol od roku 1998 10-krát súdne trestaný a vykonal šesť nepodmienečných trestov odňatia slobody a z resocializačnej prognózy vyplýva veľké riziko recidívy. Podľa mestského súdu predchádzajúce odsúdenia sťažovateľa neodradili od páchania ďalšej trestnej činnosti a povaha sťažovateľom spáchaných trestných činov a z toho vyplývajúci sklon k trestnej činnosti zakladajú riziko recidívy. Mestský súd okrem toho poukázal na hodnotenie sťažovateľa z ústavu na výkon trestu, z ktorého

vyplýva, že sťažovateľ si racionalizuje páchanú trestnú činnosť a vyjadruje presvedčenie, že jeho skutok mal byť inak právne posúdený. Popritom sťažovateľ aj na verejnom zasadnutí o jeho žiadosti uviedol, že skutok neľutuje a právoplatný odsudzujúci rozsudok považuje za nezákonný, keďže škodu 20 eur nemožno považovať za majetok.

3. Proti tomu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú odôvodnil tak, že mestský súd uznesenie nedostatočne odôvodnil a aj napriek predchádzajúcim odsúdeniam sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený. Okrem toho poukázal na to, že uložený trest je neprimeraný. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením krajského súdu z 18. októbra 2023 bola sťažnosť sťažovateľa zamietnutá. Krajský súd sa stotožnil s odôvodnením mestského súdu, ktoré je v súlade s § 66 ods. 1 písm. a) a § 66 ods. 2 Trestného zákona. Zdôraznil hodnotenie odsúdeného z ústavu na výkon trestu odňatia slobody, podľa ktorého je resocializačná prognóza menej priaznivá a riziko recidívy trestnej činnosti je stredné. Znova poukázal na to, že sťažovateľ svoj skutok ľutuje len formálne, keď spochybňuje správnosť odsudzujúceho rozsudku. Z toho krajský súd vyvodil, že uložený nepodmienečný trest na sťažovateľa nemá výchovný vplyv. Krajský súd poukázal na jeho majetkovú trestnú činnosť v posledných 10 rokoch, ktorá sa stupňuje, keď bol postihnutý aj za zločin lúpeže, za ktorý mu bol uložený taktiež nepodmienečný trest odňatia slobody.

III.

4. Sťažovateľ namieta, že pri rozhodovaní bol svojvoľne a v rozpore s princípom spravodlivosti aplikovaný § 66 a nasl. Trestného zákona, ktorý upravuje podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, keďže nebol dôvod prihliadnúť na jeho predchádzajúci život, ktorý už bol podľa § 38 Trestného zákona zohľadnený pri ukladaní trestu. Sťažovateľ poukazuje na rozhodnutie sp. zn. R 44/1963, podľa ktorého minulé odsúdenie na dlhodobý trest nemôže byť samo osebe dôvodom na zamietnutie žiadosti o podmiennečné prepustenie. Podľa sťažovateľa jeho trestná minulosť nepredurčuje jeho správanie po podmiennečnom prepustení. Sťažovateľ zvyrazňuje, že nebolo zohľadnené zahľadanie jeho predchádzajúcich odsúdení. Sťažovateľ napokon poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 36/2022, podľa ktorého posúdenie predpokladu vedenia riadneho života mechanickým odkazom na predchádzajúcu trestnú minulosť predstavuje porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a pri rozhodnutí treba zväžiť, pred akou dlhou dobou a z akých dôvodov došlo k spáchaniu trestnej činnosti a zohľadniť aktuálne poznatky o odsúdenom – stav jeho nápravy i prostredie, v ktorom by sa po prepustení z výkonu trestu ocitol.

5. Podľa sťažovateľa sa krajský súd nevyporiadal s jeho argumentáciou v sťažnosti proti uzneseniu mestského súdu. Sťažovateľ zotrváva na jednotlivých argumentoch uvedených v sťažnosti proti uzneseniu mestského súdu a je toho názoru, že uznesenie krajského súdu sa fakticky žiadnym spôsobom nevysporiadalo s jeho sťažnostnými námietkami a iba nekriticky prevzalo odôvodnenie uznesenia mestského súdu. Takto strohé odôvodnenie považuje za nedostatočné.

IV.

6. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

7. Na vec sťažovateľa, ktorá sa týka podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, nemožno aplikovať právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže nejde o rozhodnutie o oprávnenosti trestného obvinenia tak, ako to ustanovuje čl. 6 ods. 1 dohovoru (Enea proti Taliansku, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva – Veľká komora zo 17. 9. 2009, sťažnosť č. 74912/01).

8. Čo sa týka porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy, treba uviesť, že úlohou ústavného súdu nie je preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, a ani odpovedať na otázku, či malo byť žiadosti sťažovateľa o podmienené prepustenie vyhovené. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či má súdom zvolená interpretácia aplikovaných právnych noriem ústavnoprávne akceptovateľný charakter, teda či nie je výsledkom zjavného právneho omylu. V súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti bolo zohľadnené aj uznesenie okresného súdu, ktoré s napadnutým uznesením krajského súdu tvorí z hľadiska predmetu ochrany jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

9. Z ústavy nevyplýva právo na to, aby bolo vyhovené návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Posúdenie splnenia zákonných podmienok je na úvahe súdu (II. ÚS 222/2019), pričom z § 66 Trestného zákona vyplývajú viaceré materiálne a vzájomné súvisiace podmienky podmieneného prepustenia: (i) odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a (ii) možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na zaradenie odsúdeného do výkonu trestu.

10. Z uznesení všeobecných súdov je zrejmé, že rozhodujúcou okolnosťou, pre ktorú nepovažovali za splnené dôvody podmieneného prepustenia sťažovateľa, bolo to, že sťažovateľ bol od roku 1998 10-krát súdne trestaný a vykonal šesť nepodmienených trestov odňatia slobody, pričom z resocializačnej prognózy vyplýva veľké riziko recidívy. Okrem toho súdy poukázali na hodnotenie sťažovateľa z ústavu na výkon trestu, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ si racionalizuje páchanú trestnú činnosť a vyjadruje presvedčenie, že jeho skutok mal byť inak právne posúdený. Popritom sťažovateľ aj na verejnom zasadnutí uviedol, že skutok neľutuje a právoplatný odsudzujúci rozsudok považuje za nezákonný. K tomu krajský súd zvýraznil, že trestná činnosť sťažovateľa bola páchaná posledných 10 rokov a jej závažnosť sa stupňuje, keďže bol postihnutý aj za zločin lúpeže.

11. Takto vyjadrené skutočnosti vylučujú aplikáciu záverov rozhodnutia všeobecného súdu sp. zn. R 44/1963 a ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 36/2022 na vec sťažovateľa. Sťažovateľ v minulosti nebol odsúdený na jeden dlhodobý trest, ale bol viackrát a pomerne v krátkom období pred rozhodnutím všeobecných súdov postihnutý viacerými nepodmienenými trestami. Z toho vyplýva, že pri rozhodovaní všeobecných súdov bolo zohľadnené, pred akou dlhou dobou a z akých dôvodov došlo k spáchaniu jeho trestnej činnosti. Rozhodnutia všeobecných súdov nezohľadnili len predchádzajúce odsúdenia, ale aj prognózu z ústavu na výkon trestu odňatia slobody a jasne sťažovateľom vyjadrený spochybňujúci postoj k jeho odsúdeniu. Táto úvaha všeobecných súdov zodpovedá podmienkam, pre ktoré nemožno sťažovateľa prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody tak, ako ich stanovuje § 66 Trestného zákona. Opakované postihnutia konania sťažovateľa trestom odňatia slobody podľa Trestného zákona a jeho postoj ku skutku, za ktorý bol odsúdený,

odôvodňujú záver, že rozhodnutie všeobecných súdov o nevyhovení jeho žiadosti o podmienené prepustenie nie je zjavným právnym omylom pri výklade § 66 Trestného zákona.

12. Nemožno súhlasiť s argumentáciou sťažovateľa, že krajský súd sa nevyrovnal s jeho argumentáciou v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. Sťažovateľ argumentoval tak, že mestský súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil a aj napriek predchádzajúcim odsúdeniam sa na neho hľadá, akoby nebol odsúdený. Okrem toho poukázal na to, že uložený trest je neprimeraný. Argumentácia krajského súdu vychádza zo stotožnenia sa s odôvodnením uznesenia mestského súdu a zvyrazňuje ďalšie skutočnosti – stupňovanie závažnosti trestných činov sťažovateľa a to, že boli spáchané v posledných 10 rokoch. Ide o zrejmú reakciu na argument sťažovateľa o zahľadnutí jeho predchádzajúcich odsúdení a doplnenie podľa sťažovateľa nedostatočného odôvodnenia uznesenia mestského súdu. Treba zvyraziť, že nebol dôvod na to, aby krajský súd reagoval na argumenty sťažovateľa o neprimeranosti uloženého trestu. Konanie o podmienené prepustenie nie je revíziou právoplatného rozhodnutia o uloženom treste.

13. Z namietaného rozhodnutia krajského súdu v spojení s odôvodnením uznesenia mestského súdu je zrejmé, že všeobecné súdy prihliadali na všetky okolnosti, ktoré zistili a ktoré im sťažovateľ tvrdil v konaní o jeho žiadosti. Záver všeobecných súdov, že nemožno očakávať, že sťažovateľ v prípade podmieneného prepustenia povedie riadny život, nemožno považovať za zjavne mylný, a preto rozporný so základným právom sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Rovnako nemožno dospieť k záveru, že by súčasné obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa bola v rozpore so zákonom. To vylučuje porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2024

Robert Šorl
predseda senátu